

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Lukášem Hlouchem, Ph.D., ve věci

žalobce: V. A.
ev. č. X
st. přísl. X
t. č. pobytem X
doručovací adresa: X

proti
žalovanému: Ministerstvo vnitra České republiky
poštovní schránka 21/OAM, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2021, č. j. OAM-203/ZA-ZA11-ZA21-2021,

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Včas podanou žalobou ke Krajskému soudu v Brně (dále též „krajský soud“) žalobce brojil proti rozhodnutí žalovaného ze dne 4. 6. 2021, č. j. OAM-203/ZA-ZA11-ZA21-2021, ev. č. X (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž byla jeho žádost o udělení mezinárodní ochrany zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle ust. § 16 odst. 2 zákona

č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o azylu“).

II. Napadené rozhodnutí

2. Žalovaný v rámci odůvodnění napadeného rozhodnutí nejprve zrekapituloval obsah správního spisu a dosavadní průběh řízení. Následně se již zabýval tím, proč postupoval podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu a žádost o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou zamítl. Konkrétně žalovaný uvedl, že Gruzie je s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie považována za bezpečnou zemi původu, přičemž zde nedochází k pronásledování ani k mučení, nelidskému nebo ponižujícímu zacházení či trestání. Stejně tak Gruzie ratifikovala řadu mezinárodních lidskoprávních dokumentů, včetně pravidel týkajících se účinných opravných prostředků.
3. V této souvislosti žalovaný na základě opatřené informace o zemi původu mimo jiné doplnil, že v Gruzii jsou v rámci ústavního pořádku garantována základní lidská práva a svobody. Přestože lze hovořit o nižší úrovni jejich ochrany, včetně projevů porušování nezávislosti a nestrannosti výkonu soudní moci, tamní vláda spolupracuje s Úřadem Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky a dalšími humanitárními organizacemi. Případné zneužití pravomoci státních orgánů je řešeno rovněž prostřednictvím nevládních organizací a institutu ombudsmana. Stejně tak mohou státní občané podat stížnost ke státnímu zastupitelství a dalším justičním institucím.
4. Ve vztahu k důvodům žalobce předestřeným v žádosti o udělení mezinárodní ochrany žalovaný dále uvedl, že domněnka pojetí Gruzie jako bezpečné země původu nebyla z jeho strany vyvrácena. Žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany kvůli obavě z jednání svých věřitelů, vůči kterým má nesplacený dluh z roku 2014. Žalobce svoji situaci nijak neřešil, resp. neobrátil se na příslušné orgány v zemi původu s žádostí o pomoc nebo ochranu, přestože s nimi předtím neměl žádné problémy. Nevyužil tedy vnitrostátní prostředky ochrany, které měl podle dostupných informací k dispozici.
5. Závěrem žalovaný připomněl, že v případě postupu podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu se příslušný správní orgán nezabývá tím, zda žadatel jinak splňuje podmínky pro udělení azylu či doplňkové ochrany.

III. Žaloba

6. V žalobě bylo nejprve v obecné rovině namítáno, že žalovaný postupoval nesprávně, pokud posoudil žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou. V této souvislosti žalobce namítl, že žalovaný si neopatřil dostatek aktuálních informací o zemi původu, přičemž nezjistil skutkový stav věci bez důvodných pochybností. Podkladem pro rozhodnutí byla pouze jedna informace o zemi původu, která však ve vztahu k dané žádosti neobsahuje relevantní údaje. Žalobce navíc považuje danou informaci nejen za neaktuální, ale také za neobjektivní, protože byla cíleně vytvořena za účelem zařazení Gruzie na seznam bezpečných zemí původu.
7. K tomu žalobce doplnil, že je povinností správního orgánu zjistit skutkový stav věci bez důvodných pochybností, přestože je na žadatele pocházejících ze zemí, které jsou považovány za bezpečné, kladeno zvýšené důkazní břemeno. Ve vztahu k případu

žalobce pak bylo na místě uvažovat přinejmenším o udělení doplňkové ochrany, a to kvůli důvodné obavě z výhrůžek a nebezpečí ze strany jeho věřitelů. V tomto ohledu nelze vycházet pouze z toho, že v zemi původu je formálně zakotven mechanismus právní (státní) ochrany, pakliže se žalovaný v kontextu individuálních okolností případu nezabýval tím, zda je pro žalobce fakticky dostupná (pozn. soudu: v žalobě je na více místech jako země původu žalobce nesprávně označována Arménie).

8. Z těchto důvodů žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že s podanou žalobou nesouhlasí. Co se týče uplatněných námitek, žalovaný k tomu doplnil, že žaloba byla zpracována šablonovým způsobem, přičemž je založena pouze na obecném nesouhlasu s postupem žalovaného a jeho rozhodnutím. K tomu žalovaný doplnil, že žalobce v žádosti o mezinárodní ochranu uváděl pouze důvody spočívající v obavě ze soukromých věřitelů, ze strany kterých měl být jednou dokonce fyzicky napaden. Na policii nebo jiné orgány v zemi původu se však vůbec neobrátil, aniž by byly dány pochybnosti stran toho, že by mu byla z jejich strany ochrana poskytnuta.
10. Z toho důvodu lze podle žalovaného dospět k závěru, že domněnka pojetí Gruzie jako bezpečné země původu nebyla v případě žalobce vyvrácena. Na tom nemůže nic změnit ani snaha žalobce dosáhnout legalizace pobytu na území České republiky, a to ve vazbě na pozbytí pobytového oprávnění.
11. S ohledem na výše uvedené žalovaný krajskému soudu navrhl, aby žalobu jako nedůvodnou zamítl.

V. Správní spis

12. Ve správním spisu se nachází zejména předávací protokol (včetně kopie cestovního dokladu žalobce), záznam o poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a protokol o pohovoru k dané žádosti ze dne 19. 4. 2021.
13. Z uvedených podkladů vyplývá, že žalobce podal žádost o mezinárodní ochranu kvůli tomu, že si se svým otcem v zemi původu půjčili v roce 2014 peníze od soukromých osob, přičemž se opakovaně zpozdili s úhradou svých dluhů. Z toho důvodu byl na rodinu žalobce činěn nátlak. K dotazům poté žalobce upřesnil, že na území České republiky původně pobýval legálně v souvislosti s výkonem práce prostřednictvím agentury práce. V důsledku neplacení sociálního a zdravotního pojištění však žalobce povolení k pobytu pozbyl, resp. nebylo mu prodlouženo. Když žalobce řešil situaci se svým právníkem, ten mu doporučil, aby si podal žádost o mezinárodní ochranu, neboť by jinak musel vycestovat do země původu. Následně žalobce upřesnil, že si s otcem půjčili peníze od věřitelů, kteří mají kriminální minulost a už ho jednou zbili. Současně mu řekli, že se to bude opakovat, pokud se obrátí na policii. Aktuálně žalobce s otcem dluží společně okolo 40 000 EUR. Žalobce má informace o tom, že ho věřitelé hledali u jeho otce. Sám s nimi byl naposledy v kontaktu v roce 2019. Podle jeho názoru by ho našli všude, takže by mu nepomohlo ani případné přestěhování do jiné části Gruzie. Se státními orgány v zemi původu žalobce neměl žádné problémy.

14. Za účelem vydání rozhodnutí o žádosti o udělení mezinárodní ochrany byla do správního spisu založena Informace OAMP ze dne 11. 11. 2020 – Gruzie – Hodnocení Gruzie jako bezpečné země původu. Žalobci bylo poté umožněno, aby se s podklady pro rozhodnutí seznámil, jak vyplývá z protokolu ze dne 21. 4. 2021, který je součástí spisové dokumentace. Žalobce svého práva nevyužil a ani nenavrhoval, aby byly podklady pro rozhodnutí doplněny.
15. Následně bylo vydáno napadené rozhodnutí, které je v současné době předmětem soudního přezkumu.

VI. Posouzení věci krajským soudem

16. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (ust. § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s. ř. s.“), ve lhůtě stanovené v ust. § 32 odst. 1 zákona o azylu.
17. Soud ve věci rozhodl v souladu s ust. § 51 odst. 1 s. ř. s. bez nařízení ústního jednání, neboť účastníci řízení s tímto postupem souhlasili (nevyjádřili výslovný nesouhlas s tímto postupem) a krajský soud nepovažoval ústní projednání věci za nezbytné.
18. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1 s. ř. s.) podle skutkového a právního stavu zjištěného s přihlédnutím k čl. 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. června 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany (tzv. procedurální směrnice).
19. Žaloba **není důvodná**.
20. V žalobě bylo namítáno, že žalovaný v řízení dostatečně nezjistil skutkový stav věci, neboť neobstaral dostatek aktuálních informací o zemi původu, přičemž na jejich základě řádně nezdůvodnil svůj závěr o tom, že žádost o udělení mezinárodní ochrany je zjevně nedůvodná. Naopak vycházel pouze z jedné informace o zemi původu, kterou nelze považovat za aktuální a objektivní. V případě žalobce navíc bylo na místě uvažovat o udělení doplňkové ochrany, a to ve vazbě na jednání věřitelů, kteří jeho rodině vyhrožovali a ze strany kterých již žalobce byl v minulosti napaden. Není pak podstatné, že v zemi původu žalobce je formálně zakotven mechanismus státní ochrany, pakliže není náležitě zjištěno, zda je pro něj dostupná.
21. Krajský soud předně uvádí, že žalovaný považoval podanou žádost o udělení mezinárodní ochrany za zjevně nedůvodnou podle ust. § 16 odst. 2 zákona o azylu, který stanovuje, že: *„Jako zjevně nedůvodná se zamítne i žádost o udělení mezinárodní ochrany, jestliže žadatel o udělení mezinárodní ochrany přichází ze státu, který Česká republika považuje za bezpečnou zemi původu, neprokáže-li žadatel o udělení mezinárodní ochrany, že v jeho případě tento stát za takovou zemi považovat nelze.“* Ve třetím odstavci daného ustanovení je dále uvedeno, že: *„Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení*

mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné, neposuzuje se, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany splňuje důvody pro udělení azylu podle § 13 a 14 nebo doplňkové ochrany podle § 14b. Jsou-li důvody pro zamítnutí žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodné podle odstavce 2, rovněž se neposuzuje, zda žadatel o udělení mezinárodní ochrany neuvádí skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.“

22. V této souvislosti je v ust. § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu stanoveno, že bezpečnou zemí původu se rozumí: „stát, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě osoby bez státního občanství stát posledního trvalého bydliště, 1. ve kterém obecně a soustavně nedochází k pronásledování, mučení nebo nelidskému nebo ponižujícímu zacházení nebo trestům a k hrozbě z důvodu svévolného násilí v případě mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, 2. který jeho občané nebo osoby bez státního občanství neopouštějí z důvodů uvedených v § 12 nebo 14a, 3. který ratifikoval a dodržuje mezinárodní smlouvy o lidských právech a základních svobodách, včetně norem týkajících se účinných opravných prostředků, a 4. který umožňuje činnost právníkům osobám, které dohlíží nad stavem dodržování lidských práv.“
23. Základem vnitrostátního konceptu tzv. bezpečných zemí původu je právní úprava obsažená v již uvedené procedurální směrnici, která umožňuje členským státům uplatňovat domněnku, že země původu je pro žadatele o mezinárodní ochranu bezpečná, pakliže není v konkrétním případě prokázán opak. V této souvislosti mohou členské státy přistupovat k vymezení bezpečných zemí původu buďto případ od případu, nebo mohou přijmout seznam všech zemí, které považují pro účely řízení ve věci mezinárodní ochrany za bezpečné (viz body 40, 42 a 46 preambule procedurální směrnice).
24. V České republice je uplatňován druhý z uvedených přístupů, neboť byla v souladu s ust. § 86 odst. 4 zákona o azylu přijata vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění pozdějších předpisů, která v ust. § 2 bodu 7. označuje za bezpečnou zemí původu rovněž Gruzii, a to s výjimkou Abcházie a Jižní Osetie.
25. S ohledem na skutečnost, že žalobce pochází z města X, které se přímo v oblasti Abcházie či Jižní Osetie nenachází, je možné ho na základě dotčené právní úpravy zásadně považovat za žadatele o mezinárodní ochranu pocházejícího ze země, která je pro něj bezpečná. V tomto směru lze přisvědčit žalovanému, že je to právě žalobce, který je povinen tvrdit a dokazovat rozhodné okolnosti svědčící o tom, že jinak uplatňovaná domněnka pojetí Gruzie jako bezpečné země původu je v jeho případě vyvrácena (srov. např. rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, a ze dne 15. 2. 2021, č. j. 4 Azs 325/2020 - 29; odkazovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz).
26. Z toho důvodu nelze nezákonnost napadeného rozhodnutí bez dalšího dovozovat z toho, že ve správním spisu je založena pouze jedna aktuální informace o zemi původu, která byla zpracována příslušným odborem Ministerstva vnitra ČR. V této souvislosti krajský soud dodává, že objektivitu daného podkladu pro rozhodnutí nelze úspěšně zpochybnit pouze obecným tvrzením, že je zpracována za účelem posouzení Gruzie jako bezpečné země původu. Zprávy o zemi původu nejsou vytvářeny na míru konkrétní žádosti o mezinárodní ochranu, ale podávají typicky celkový obraz či

všeobecné informace o politické, lidskoprávní, sociální nebo bezpečnostní situaci v daném státu. Jednotlivé údaje poté vycházejí z různých zdrojů, které jsou na konci daného dokumentu vymezeny. Žalobce ostatně jejich správnost z věcného ani časového hlediska důvodně nijak nezpochybnil, resp. ani nenavrhoval, aby byly v tomto směru podklady pro rozhodnutí jakkoliv doplněny.

27. Z obsahu dané informace vyplývá, že Gruzie ratifikovala řadu mezinárodních lidskoprávních dokumentů a současně v této oblasti spolupracuje a umožňuje činnost příslušných nadnárodních institucí či nevládních organizací. Přestože současně poukazuje na snížený standard ochrany některých základních práv u specifických skupin osob či nedostatky v oblasti vyšetřování případů mučení, nejedná se svoji povahou o okolnost svědčící o tom, že by se běžný občan daného státu nemohl účinně obracet na příslušné orgány veřejné moci za účelem získání ochrany před nezákonným jednáním ze strany státních orgánů či soukromých osob. Za tímto účelem ostatně v zemi původu žalobce fungují vedle kontrolních orgánů nejen nevládní organizace, ale také institut ombudsmana.
28. V této souvislosti je nutné připomenout, že se statusem bezpečné země původu je neodmyslitelně spojeno rovněž zakotvení a fungování systému vnitřní ochrany, byť nelze v individuálních případech zcela vyloučit snížení jeho dostupnosti či efektivnosti, a to typicky v případě politicky vysoce angažovaných osob nebo takových, které byly vystaveny nezákonnému jednání ze strany vykonavatelů veřejné moci.
29. K obdobnému závěru ostatně ve vztahu k fungování právního systému v Gruzii dospěl také Nejvyšší správní soud, když například ve svém rozsudku ze dne 12. 12. 2019, č. j. 1 Azs 342/2019 – 45, uvedl, že: „*Ve shromážděných podkladech se instituce a nezávislé organizace vyjadřují i k účinnosti a nezávislosti vyšetřování v Gruzii (poskytování účinné ochrany všem občanům). Činí závěr, že existuje účinná policejní ochrana, což potvrzuje i judikatura (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 3. 2018, č. j. 6 Azs 271/2017 - 45, ze dne 31. 5. 2018, č. j. 7 Azs 90/2018 - 44, či ze dne 30. 8. 2018, č. j. 9 Azs 226/2018 - 27). Jisté výhrady uvádí Human Rights Watch pouze ve vztahu k vyšetřování trestných činů spáchaných právě „příslušníky orgánů pověřených vymáháním zákonnosti“ na civilním obyvatelstvu.*“
30. Žalobce nicméně zdůvodnil svoji žádost o mezinárodní ochranu výlučně tím, že má obavu z jednání soukromých věřitelů, kterým spolu se svým otcem doposud nevrátili zapůjčené finanční prostředky. Současně žalobce netvrdil, že by se ohledně výhrůzek či napadení ze strany věřitelů obrátil na orgány veřejné moci v zemi původu, popř. že ty by mu v případě potřeby ochranu z nějakých (azylově relevantních) důvodů neposkytly. Jedná se tedy o běžný případ, kdy žadatel řeší své soukromé problémy či závazky tím, že vycestuje ze země původu a požádá o udělení mezinárodní ochrany, která je však určena pro řešení životních situací zcela jiného charakteru.
31. Nelze navíc opomenout, že žalobce na území České republiky původně legálně pobýval v souvislosti s výkonem závislé práce, přičemž mu povolení k pobytu nebylo prodlouženo kvůli neprovádění povinných odvodů do systémů veřejného zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení. Není podstatné, zda se tak stalo vinou žalobce nebo agentury práce, která mu pracovní příležitost zajistila. Ve vazbě na nyní projednávanou věc je rozhodné, že pobytová minulost žalobce a jeho aktuální situace svědčí o tom, že

žádost o udělení mezinárodní ochrany podal (po poradě s právníkem) za účelem legalizace pobytu, k čemuž však není mezinárodní ochrana primárně určena.

32. Krajský soud závěrem opětovně zdůrazňuje, že vyvrácení domněnky bezpečné země zatěžuje v daném případě primárně žalobce, který usiluje o udělení azylu či doplňkové ochrany. V souladu s ust. § 16 odst. 3 pak žalovaný nepostupoval v rozporu se zákonem, pakliže se s ohledem na výše uvedené podrobně nezabýval tím, zda jsou v případě návratu žalobce do Gruzie dány důvodné obavy z hrozby pronásledování nebo skutečného nebezpečí vážné újmy ve smyslu ust. § 12 a ust. § 14a zákona o azylu.

VII. Závěr a náklady řízení

33. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že ji v plném rozsahu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
34. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ust. § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II.) a žalovanému v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadoval, pročez se mu náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 15. září 2022

JUDr. Lukáš Hlouch, Ph.D., v.r.
samosoudce